

Brüssel, 23.4.2020
COM(2020) 155 final

2018/0178 (COD)

**KOMISJONI TEATIS
EUROOPA PARLAMENDILE,**

mis on esitatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõike 6 alusel

ning milles käsitletakse

**nõukogu seisukohta seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse vastuvõtmisega,
millega kehtestatakse kestlike investeeringute soodustamise raamistik (2018/0178
(COD)) ning muudetakse määrust 2019/2088, mis käsitleb jätkusuutlikkust käsitleva
teabe avalikustamist finantsteenuste sektoris**

**KOMISJONI TEATIS
EUROOPA PARLAMENDILE,**

mis on esitatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõike 6 alusel

ning milles käsitletakse

nõukogu seisukohta seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse vastuvõtmisega, millega kehtestatakse kestlike investeeringute soodustamise raamistik (2018/0178 (COD)) ning muudetakse määrust 2019/2088, mis käsitleb jätkusuutlikkust käsitleva teabe avalikustamist finantsteenuste sektoris

1. TAUST

Ettepaneku Euroopa Parlamendile ja nõukogule edastamise kuupäev 24. mai 2018
(dokument COM(2018) 0353 final – 2018/0178 COD):

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuse 17. oktoober 2018
kuupäev:

Euroopa Parlamendi seisukoha kuupäev, esimene lugemine: 28. märts 2019

Muudetud ettepaneku edastamise kuupäev: puudub

Nõukogu seisukoha vastuvõtmise kuupäev: 15. aprill 2020

2. KOMISJONI ETTEPANEKU EESMÄRK

2018. aasta märtsis esitas komisjon ambitsioonika tegevuskava kestliku majanduskasvu rahastamiseks¹. Käesoleva tegevuskava eesmärk on kaasata erasektor üleminekuks vähese CO₂-heitega, ressursitõhusamale ja kestlikumale majandusele. Nagu tegevuskavas märgitud, kujutab keskkonnakestlikkuse selge määratluse puudumine praegu endast keskkonnasäästlike investeeringute suurendamise üht suurimat takistust. Seepärast on tegevuskava üheks nurgakiviks keskkonnasäästlike majandustegevusalade ühise klassifitseerimissüsteemi ehk ELi taksonoomia loomine. Selleks esitas komisjon 2018. aasta mais määruse ettepaneku², millel on kolm eesmärki:

- (1) ettevõtjate ja investorite jaoks selle määratlemine, millist majandustegevust võib pidada keskkonnasäästlikuks;

¹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Keskpankale, Euroopa Sotsiaal- ja Majanduskomiteele ning Regioonide Komiteele „Tegevuskava: Jätkusuutliku majanduskasvu rahastamine (COM(2018) 97 final).

² Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse kestlike investeeringute soodustamise raamistik (2018/0178 (COD)).

- (2) kapitali keskkonnasäästlikesse tegevusaladesse suunamise võimaldamine lõppinvestoritele (sealhulgas jaeinvestoritele), piirates kõnealuste määratluste abil nn rohepesu³ ohtu; ning
- (3) turu killustumise vältimine, luues investoritele, äriühingutele ja liikmesriikidele ühtse lähtealuse seoses sellega, mida mõistetakse investeerimise seisukohast keskkonnakestlikuna.

ELi taksonoomia on kui ühine keel, mida investorid ja ettevõtjad saavad kasutada investeerimisvõimaluste kindlakstegemiseks projektide ja majandustegevusalade puhul, mis annavad olulise panuse kliima- ja keskkonnaeesmärkide saavutamisse. See aitab investoritel ja äriühingutel muuta oma tegevuse kestlikumaks. Seega aitab ELi taksonoomia kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkidega suurendada era- ja avaliku sektori investeringuid, et rahastada üleminekut kestlikumale majandusele.

Taksonoomia keskendub keskkonnasäästlikele tegevusaladele järgmistes valdkondades: kliimamuutuste leevendamine, kliimamuutustega kohanemine, vee ja mere elusressursside kestlik kasutamine ja kaitse, ringmajandus; saastuse vältimine ja tõrje ning elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine. Komisjon peab 31. detsembriks 2021 avaldama aruande taksonoomia kohaldamisala laiendamise kohta, et hõlmata muid kestlikkuse eesmäärke, sealhulgas sotsiaalseid eesmäärke.

Kui taksonoomia on loodud, hõlbustab see keskkonnakestlike finantstoodete standardite ja märgiste väljatöötamist. Samuti moodustab see finants- ja mittefinantsettevõtete kestlikkusega seotud aruandlusest lahutamatu osa. Nagu on märgitud Euroopa rohelise kokkuleppe investeerimiskavas⁴, võetakse taksonoomiat arvesse ka InvestEU⁵ programmi raames 2020. aasta teises pooles avaldatavates kliimamuutuste ja keskkonnaga seotud kulutuste jälgimise ning kestlikkuse hindamise suunistes. Lisaks InvestEU programmile kavatseb komisjon 2020. aasta teises pooles avaldatavas kestliku rahastuse uuendatud strateegias analüüsida, kuidas saavad avaliku sektori asutused kasutada taksonoomiat kasutada, et ühtlustada erasektori ja avaliku sektori asutuste standardeid ning kasutada segarahastamisvahendeid kõige asjakohasemal viisil.

3. MÄRKUSED NÕUKOGU SEISUKOHA KOHTA

Nõukogu seisukoht kajastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahel 16. detsembril 2019 saavutatud poliitilist kokkulepet. Komisjon toetab seda kokkulepet.

Poliitilise kokkuleppega tehti mitmeid muudatusi, mis kalduvad kõrvale komisjoni algsest ettepanekust, sealhulgas järgmistes punktides.

1. Määruse kohaldamisala laiendamine.

Esiteks kehtestatakse poliitilise kokkuleppega ELile lisakohustus rakendada taksonoomiat kõigi avaliku sektori meetmete, standardite või märgiste puhul, kehtestades nõuded finantsturu osalistele või emitentidele keskkonnasäästlikena turustatavate finantstoodete või äriühingu võlakirjade valdkonnas.

³ „Rohepesu“ tähistab sellist tegevust, kui organisatsioon reklaamib oma tooteid, eesmäärke või poliitikat keskkonnasõbralikena, kuigi need ei pruugi seda olla.

⁴ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele: Euroopa rohelise kokkuleppe investeerimiskava (COM/2020/21 final).

⁵ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse InvestEU programm (COM/2018/439 final – 2018/0229 (COD)).

Teiseks peavad kõik avalikustamise määruses⁶ kindlaks määratud finantsturu osalised avalikustama, kuidas ja mil määral nende finantstoote aluseks olevad investeeringud toetavad majandustegevusalasid, mis vastavad taksonoomiale. Finantsturu osalised, kes ei soovi avalikustada oma toote taksonoomilist vastavust ega ka seda hiljem turustada keskkonnasäästlikuna või sarnaseid tunnuseid omavana, peavad esitama seda selgitava avalduse.

Kolmandaks peavad suured finants- ja mittefinantsettevõtted, kes juba peavad avaldama muud kui finantsteavet kajastava aruande⁷, avalikustama selle, kuidas ja mil määral on nende tegevusalad seotud taksonoomia alla kuuluvate tegevusaladega. See hõlmab ligikaudu 6 000 äriühingut ja konsolideerimisgruppi kogu ELis. Kooskõlas suunistega, mis on lisatud muud kui finantsteavet kajastavat aruandlust käsitlevale direktiivile, hõlmavad aruandluse peamised tulemusnäitajad käivet ning kapitali- ja tegevuskulusid. Finantsettevõtete puhul saab peamisi tulemusnäitajaid täpsustada delegeeritud õigusaktiga, mille komisjon peab esitama 2021. aasta juuniks.

2. Kvalifitseeruvate majandustegevusalaliikide kindlaksmääramine.

Poliitilise kokkuleppega luuakse keskkonnasäästlike majandustegevusalade kaks alamkategooriat: *toetavad tegevusalad* (kohaldatakse kõigi kuue keskkonnanäitajate suhtes) ja *üleminekutegevusalad* (kohaldatakse ainult kliimamuutuste leevendamise eesmärgi suhtes).

Toetavad tegevusalad võimaldavad otseselt teistel tegevusaladel anda olulise panuse ühe või mitme keskkonnanäitajate saavutamisse. Rohepesu vältimiseks on kehtestatud kaitsemeetmed. Esimene neist seisneb selles, et toetavad tegevusalad ei tohi põhjustada sõltuvust varadest, mis kahjustavad pikaajalisi keskkonnanäitajate, võttes arvesse nende varade majanduslikku eluiga. Teise mõtte on, et toetavatel tegevusaladel peab olelustersüklit arvesse võttes olema oluline positiivne keskkonnamõju.

Üleminekutegevusalad on tegevusalad: i) millel ei ole praegu tehnoloogiliselt ja majanduslikult teostatavaid vähese CO₂-heitega alternatiive ii) ning mis toetavad üleminekut kliimaneutraalsele majandusele kooskõlas eesmärgiga piirata temperatuuri tõusu 1,5 °C-ni võrreldes tööstusrevolutsioonieelse tasemega. Sarnaselt toetavate tegevusaladega on rohepesu ennetamiseks kehtestatud mitmeid kaitsemeetmeid⁸. See üleminekutegevusalade alamkategooria on asjakohane üksnes kliimamuutuste leevendamise eesmärgi puhul.

3. Sätete muudatused, mis on seotud konkreetsete huvipakkuvate majandustegevusaladega.

Fossiilkütuseid kasutav elektrienergiatootmine on nende hulgast selge sõnaga välja arvatud.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/2088, mis käsitleb jätkusuutlikkust käsitleva teabe avalikustamist finantsteenuste sektoris (ELT L 317, 9.12.2019, lk 1–16).

⁷ See hõlmab äriühinguid, mille suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta direktiivi 2014/95/EL, millega muudetakse direktiivi 2013/34/EL seoses mitmekesisust käsitleva teabe ja muu kui finantsteabe avalikustamisega teatavate suurettevõtjate ja kontsernide poolt (ELT L 330, 15.11.2014, lk 1–9).

⁸ i) Üleminekutegevusalade kasvuhoonegaaside heitkogused peavad olema sektori või tööstusharu keskmisest oluliselt väiksemad; ii) üleminekutegevusalad ei tohi takistada vähese CO₂-heitega alternatiivide väljatöötamist ja kasutuselevõttu ning iii) need ei tohi tuua kaasa sõltuvust varadest, mis ei ole kooskõlas kliimaneutraalsuse eesmärgiga.

Kliimaneutraalse energia rolli üleminekul tunnistatakse poliitilise kokkuleppe põhjenduses, aga viide kliimaneutraalsele energiale kui kliimamuutuste leevendamise eesmärgi osale on välja jäetud. Komisjonil paluti üleminekutegevusalana käsitatavate tegevusalade valimisel hinnata kõiki asjaomaseid olemasolevaid tehnoloogiaid. Selles kontekstis peetakse majandustegevusala „oluliselt kahjustavaks“, kui jäätmete pikaajaline ladestamine võib põhjustada olulist ja pikaajalist kahju keskkonnale. Poliitilise kokkuleppe sõnastusega rõhutatakse ka olelusringi hindamise rolli tehniliste sõelumiskriteeriumide väljatöötamisel.

Jäätmete põletamise valdkonnas asendati viide „jäätmete põletamise vältimisele“ viitega „jäätmete põletamise minimeerimisele“ kui ühele viisile, kuidas majandustegevusala võib anda olulise panuse ringmajandusele üleminekul. Peale selle lisati viide jäätmehierarhia põhimõtetele. Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“ väljendab selgelt, et kvalifitseeruvad tegevusalad ei tohiks oluliselt suurendada jäätmete teket, põletamist või ladestamist, tehes erandi ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete põletamisele.

4. Sotsiaalvaldkonda puudutavate miinimumstandardite laiendamine

Poliitilise kokkuleppega lisatakse minimaalsete kaitsemeetmete loetellu kolm rahvusvahelist inimõiguste alast õigusakti/suunist:

- OECD suunised rahvusvahelistele ettevõtjatele;
- ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted ning
- rahvusvaheline inimõiguste koodeks.

5. Kestliku rahastuse platvormi (edaspidi „platvorm“) koosseisu ja ülesannete laiendamine.

Poliitilise kokkuleppega laiendatakse nii platvormi tegevusulatust kui ka selle koosseisu, et see saaks nõustada komisjoni järgmistes täiendavates küsimustes:

- kestlikkusega seotud arvestus- ja aruandlusstandardite võimalik roll taksonoomia rakendamise toetamisel;
- võimalik vajadus parandada andmete kättesaadavust ja kvaliteeti;
- muude kestlikkusega seotud eesmärkide, sealhulgas sotsiaalsete eesmärkide käsitlemine;
- minimaalsete kaitsemeetmete toimimine ja võimalik vajadus täiendada kehtivaid nõudeid;
- kestliku rahastuse põhimõtete (sealhulgas poliitika sidususe) hindamine ja väljatöötamine.

Sellega seoses määratakse poliitilise kokkuleppega kindlaks, et platvormi peavad kuuluma:

- Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet;
- kodanikuühiskonna esindajad;
- finantssektori ja mittefinantssektori ettevõtlussektori esindajad, sealhulgas asjaomaste tööstusharude esindajad;
- arvestus- ja aruandlusvaldkonna eksperdid.

Platvorm tegutseb eksperdirühmi käsitlevate komisjoni horisontaalsete eeskirjade alusel⁹.

6. Liikmesriikide eksperdirühma loomine

Poliitilise kokkuleppega luuakse liikmesriikide eksperdirühm, kes nõustab komisjoni tehniliste sõelumiskriteeriumide asjakohasuse ja platvormi lähenemisviisi küsimustes. Eksperdirühm tegutseb eksperdirühmi käsitlevate komisjoni horisontaalsete eeskirjade¹⁰ alusel.

7. Avalikustamise määruse muudatused

Poliitilise kokkuleppega tehakse avalikustamise määrukses sihipäraseid muudatusi. Eelkõige püütakse nende muudatustega ühendada finantsturu osaliste poolne taksonoomiaga seotud avalikustamine finantsteenuste sektori kestlikkusega seotud teabe avalikustamise laiemal raamistikuga, mis on sätestatud avalikustamise määrukses. Sellega seoses tehakse mitmeid muudatusi, et volitada Euroopa järelevalveasutusi välja töötama regulatiivseid tehnilisi standardeid, et sellega seoses määrata kindlaks taksonoomiaga seotud avalikustamisnõudeid.

Samuti lisatakse artikkel põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohta. Selle muudatusega volitatakse Euroopa järelevalveasutusi välja töötama täiendavat regulatiivset tehnilist standardit. Selles määratakse kindlaks teabe sisu ja esitusviisi üksikasjad seoses põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“ sotsiaalsete ja keskkonnavalaste eesmärkide puhul. Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ peaks avalikustamise määrukses kindlaks määratud sotsiaalse aspekti puhul olema kooskõlas taksonoomia määrukses sätestatud minimaalsete kaitsemeetmetega. Ettevõtjad peaksid nende minimaalsete kaitsemeetmete järgimiseks kasutama menetluste rakendamisel omakorda põhimõtet „ei kahjusta oluliselt“.

8. Delegeeritud õigusaktide ajakava

Komisjon peab vastu võtma delegeeritud õigusaktid, mis sisaldavad kahe kliimaeesmärgi tehnilisi sõelumiskriteeriume 31. detsembriks 2020 (kohaldatakse 31. detsembrist 2021) ja ülejäänud nelja keskkonnavalaste eesmärgi kohta 31. detsembriks 2021 (kohaldatakse 31. detsembrist 2022).

9. Läbivaatamine

Poliitilise kokkuleppega laiendatakse läbivaatamisklauslit, et teha komisjonile ülesandeks käsitleda oma aruandes järgmisi lisateemasid:

- sätete kirjeldamine, mida oleks vaja taksonoomia kohaldamisala laiendamiseks muudele majandustegevusaladele, sealhulgas neutraalsele ja keskkonnakahjulikele tegevusele;
- tehniliste sõelumiskriteeriumide väljatöötamiseks kasutatavate nõuandemenetluste tõhususe hindamine (platvorm ja liikmesriikide eksperdirühm);
- kavandatava järelevalvekorra hindamine.

⁹ Komisjoni 30. mai 2016. aasta otsus, millega kehtestatakse horisontaalsed eeskirjad komisjoni eksperdirühmade loomiseks ja toimimiseks (C(2016) 3301).

¹⁰ Komisjoni 30. mai 2016. aasta otsus, millega kehtestatakse horisontaalsed eeskirjad komisjoni eksperdirühmade loomiseks ja toimimiseks (C(2016) 3301).

5. JÄRELDUS

Komisjon toetab institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemusi ja võib seega nõukogus esimesel lugemisel võetud seisukohaga nõustuda.